I

(Resolutioner, rekommendationer och yttranden)

REKOMMENDATIONER

EUROPEISKA KOMMISSIONEN

KOMMISSIONENS REKOMMENDATION

av den 21 oktober 2011

om forskningsinitiativet till gemensam programplanering ”Ett urbant Europa – globala utmaningar för städerna, gemensamma europeiska lösningar”

(2011/C 312/01)

EUROPEISKA KOMMISSIONEN UTFÄRDAR DENNA REKOMMENDATION

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artikel 181, och

av följande skäl:

(1) Hållbar utveckling i de europeiska städerna är en viktig samhällsfråga samtidigt som den globala urbaniseringstrenden växer sig allt starkare. Enligt prognoserna kommer nästan 70 procent av världens befolkning att bo i städer år 2050, vilket är en ökning från 50 procent i dag ([1]). Siffran för Europa är ännu högre: cirka 83 procent av befolkningen (nästan 557 miljoner) förväntas i städer år 2050.

(2) Urbanisering innebär ett stort antal sammanhängande utmaningar, bl.a. social utslagning och segregering, frågor som har att göra med stadsutbredning och trafikstockningar samt säkerhet, miljöförstöring, förorening och effekterna av klimatförändring. Denna utveckling sätter press på samhället och innebär en svår utmaning vad gäller uthållighet, förvaltning och styrning av städerna i Europa och världen.

(3) Samtidigt bör Europa utnyttja de fördelar som stadsområdena för med sig. Stadsområdena är motorn i den europeiska ekonomins tillväxt. Tätbebyggda områden och städer som är sammankopplade i nätverk har lett utvecklingen, inte bara ur ett socioekonomiskt perspektiv utan även ur tekniska och geopolitiska perspektiv. Städer är i sig ”innovationscentra” där kunskap, strategi och praktik sammanförs vilket leder till innovativa idéer, ny teknik och nya insikter, utmaningar och drivkrafter samt lösningar på stadsutveckling. Det finns också alltfler bevis på att nätverk mellan storstäder, som ofta kallas för ”globala städer”, har ett växande inflytande internationellt, samtidigt som de små och medelstora städernas betydelse måste erkännas på grund av den inverkan de har, särskilt på den regionala utvecklingen. Europa kännetecknas av en hög befolkningstäthet i städer och genom ett stort antal små och medelstora städer, vars fördelar måste beaktas utifrån ett ekonomiskt, socialt och kulturellt perspektiv.

(4) I strategin Europa 2020 fastställs tre prioriteringar som ömsesidigt förstärker varandra: smart, hållbar och tillväxt för alla ([2]). Genom en hållbar utveckling i städerna kan det bli mycket enklare att uppnå dessa mål. I kommissionens flaggskeppsinitiativ ”Innovationsunionen” som beskrivs i kommissionens meddelande av den 6 oktober 2010 ”Flaggskeppsinitiativ i Europa 2020-strategin Innovationsunionen” ([3]), är ett av de potentiella innovationspartnerskapen ”intelligenta städer där det är bra att bo, har hög energieffektivitet, rena transporter och snabbt Internet”. Städer kan bidra till tillväxt för alla, särskilt när det gäller att bekämpa social polarisering och fattigdom, undvika social segregering och ta itu med frågor som har med åldrande att göra. Den europeiska plattformen mot fattigdom och social

([1]) http://www.un.org/esa/population/unpop.htm

([2]) Meddelande från kommissionen, ”Europa 2020 En strategi för smart och hållbar tillväxt för alla”, Bryssel, KOM(2010) 2020 slutlig.

([3]) KOM(2010) 546.

utestängning [1] har till syfte att uppnå EU-målet att minska fattigdomen och den sociala utestängningen med minst 20 miljoner människor till 2020. Den ska peka på exempel på bästa praxis och främja ömsesidigt lärande mellan kommuner.

(5) Det finns ett akut behov av att stärka kunskapsbasen om integrerad stadsutveckling genom forskning på ekonomi, samhälle, rörlighet och ekologi för att besluten ska vara baserade på fakta.

(6) Samordning är en förutsättning för att vi ska kunna ta itu med ovannämnda utmaningar så att vi kan utnyttja möjligheterna och gör det lättare att samarbeta om forskning med hög kvalitet. Målet för denna är att få fram forskningsresultat som kan stödja stadsområdena som ett komplext nätverk, där de ekonomiska, tekniska, sociala och ekologiska delsystemen i hög grad är beroende av varandra, och som har ett långsiktigt framåtblickande perspektiv.

(7) Vid sitt möte den 26 maj 2010 [2] identifierade och bekräftade rådet (konkurrenskraft) en rad möjliga initiativ till gemensam programplanering, inklusive "Ett urbant Europa – globala utmaningar för städerna, gemensamma europeiska lösningar", som områden där gemensam programplanering för forskning skulle kunna leda till ett stort mervärde jämfört med medlemsstaternas och EU:s nuvarande splittrade insatser. I sina slutsatser framhöll rådet därför att ett initiativ till gemensam programplanering måste lanseras och man uppmanade kommissionen att bidra till att ta fram ett sådant.

(8) Medlemsstaterna har genom formella brev om detta åtagande bekräftat att de deltar i initiativet.

(9) Gemensam programplanering för forskning om hållbar utveckling i städerna skulle göra det möjligt att samordna forskningen inom detta område och avsevärt bidra till att det upprättas ett funktionsdugligt europeiskt forskningsområde om forskning och innovation avseende utveckling i städerna samt stärka Europas ledande ställning och konkurrenskraft inom detta område.

(10) Stadsutveckling är ett viktigt temaöverskridande område enligt unionens finansieringsprogram för forskning och innovation. Verksamhet inom detta initiativ till gemensam programplanering måste nära samordnas med annan härmed sammanhängande verksamhet inom ramen för existerande och framtida finansieringsprogram och -initiativ inom forskning och innovation.

(11) Därför, och för att uppnå de mål som fastställs i denna rekommendation bör medlemsstaterna samarbeta med kommissionen för att säkerställa samordning och utveckling av synergieffekter med de existerande forsknings- och innovations-systemen genom att utnyttja närbesläktade kommissionsinitiativ som initiativet "Smarta städer och samhällen" samt andra närbesläktade initiativ, samtidigt som man undviker dubbelarbete och överlappning.

(12) För att kommissionen ska kunna rapportera till Europaparlamentet och rådet bör medlemsstaterna regelbundet rapportera till kommissionen om hur den gemensamma programplaneringen utvecklas.

HÄRIGENOM REKOMMENDERAS FÖLJANDE.

1. Medlemsstaterna uppmanas att utforma och upprätthålla en gemensam vision om hur samarbete och samordning inom forskningen på unionsnivå kan bidra till att uppnå hållbar utveckling i alla dess former [3].

2. Medlemsstaterna uppmanas att utarbeta en gemensam strategisk forskningsagenda i vilken behov och mål på medellång till lång sikt fastställs när det gäller städernas utveckling inom ramen för en ökad globalisering. Den strategiska forskningsagendan bör innehålla en genomförandeplan med prioriteringar och tidsramar samt en beskrivning av de insatser, instrument och resurser som krävs för att genomföra den.

3. Medlemsstaterna uppmanas att vidta följande åtgärder som en del av den strategiska forskningsagendan och genomförandeplanen:

   a) Samla in och utbyta information om relevanta nationella program och forskningsinsatser.

   b) Förstärka kapaciteten genom samordnade framtidsstudier samt teknikutvärdering.

   c) Utbyta information, resurser, bästa praxis, metoder och riktlinjer.

   d) Fastställa områden eller forskning som skulle gynnas av samordning och främja en sådan samordning.

   e) Fastställa områden eller forskning som skulle gynnas av gemensamma ansökningsomgångar eller av en sammanslagning av resurser.

   f) Fastställa villkor för forskning som ska utföras gemensamt på de områden som anges i led e.

[1] Meddelande från kommissionen, Den europeiska plattformen mot fattigdom och social utestängning: en europeisk ram för social och territoriell sammanhållning, Bryssel, KOM(2010) 758 slutlig.

[2] 10246/10.

[3] http://www.jpi-urbaneurope.eu

g) Säkerställa samordning och utveckling av synergieffekter med existerande och framtida finansieringsprogram- och initiativ om forskning och innovation i unionen, samtidigt som dubbelarbete med existerande och framtida unionsinitiativ inom detta område undviks.

h) Beakta städernas och stadsbefolkningens förändrade behov när målen för forskningsprogrammen om städernas utveckling ska definieras.

i) I lämpliga fall dela befintliga forskningsinfrastrukturer eller utvecklingen av nya resurser såsom samordnade databanker eller utveckling och inventering av modeller för att undersöka stadsprocesser.

j) Främja ett bättre samarbete inom den offentliga sektorn och mellan den offentliga och den privata sektorn samt öppen innovation mellan olika forskningssektorer, utbildnings- och verksamhetssektorer som är kopplade till städernas utveckling, samtidigt som ett brett deltagande av de relevanta intressenterna som lokala myndigheter och det civila samhället säkerställs.

k) Exportera och sprida kunskap, innovation och tvärvetenskapliga strategier, samt identifiera och ta itu med hinder i forsknings- och innovationssystem som hindrar innovativa och samhällsnyttiga lösningar från att snabbt komma ut på marknaden.

l) Förse den beslutsfattande nivån på lokal, regional och nationell nivå samt på unionsnivå med lämplig vetenskaplig information.

m) Skapa nät mellan centra som sysslar med stadsforskning, inklusive centra utanför det europeiska forskningsområdet.

4. Medlemsstaterna uppmanas att upprätthålla och ytterligare utveckla en effektiv gemensam ledningsstruktur inom området forskning om stadsutvecklingens utmaningar, som ska fastställa gemensamma villkor, regler och förfaranden för samarbete och samordning samt övervaka genomförandet av den strategiska forskningsagendan.

5. Medlemsstaterna uppmanas att gemensamt genomföra den strategiska forskningsagendan genom sina nationella forskningsprogram, i enlighet med riktlinjerna för ramvillkoren för den gemensamma programplaneringen som utarbetats av rådets högnivågrupp om gemensam programplanering ([1]).

6. Medlemsstaterna uppmanas att samarbeta med kommissionen för att utnyttja närbesläktade kommissionsinitiativ för att bistå medlemsstaterna med att utveckla och genomföra den strategiska forskningsagendan och samordna initiativen för gemensam programplanering med andra unionsinitiativ inom detta område, t.ex. forskning och utveckling som stöds av finansieringsprogrammen för forskning och innovation, särskilt inom områdena socioekonomisk vetenskap och humaniora, transport, energi, miljö, informations- och kommunikationsteknik, säkerhet och hälsa samt andra forsknings- och innovationsinitiativ, t.ex. andra närbesläktade initiativ för gemensam programplanering, Europeiska tekniska institutets kunskaps- och innovationsgemenskaper och Europeiska teknikplattformar.

7. Medlemsstaterna uppmanas hålla nära kontakt med Strategiska forumet för internationellt samarbete inom vetenskap och teknik (SFIC) ([2]), när det gäller att utveckla och genomföra en eventuell internationell dimension i den strategiska forskningsagendan och säkerställa samordning med SFIC-initiativ med och mot tredjeländer.

8. Medlemsstaterna uppmanas att genom årliga lägesrapporter regelbundet rapportera till kommissionen om hur initiativet till gemensam programplanering utvecklas.

Utfärdad i Bryssel den 21 oktober 2011.

På kommissionens vägnar

Máire GEOGHEGAN-QUINN

Ledamot av kommissionen

([1]) ERC-GPC 1311/10. Gemensam programplanering av forskning 2008–2010 och därefter – Rapport från högnivågruppen om gemensam programplanering till rådet den 12 november 2010 – Bilaga II.

([2]) SFIC har sitt ursprung i rådets slutsatser från december 2008 i vilka rådet uppmanade medlemsstaterna att forma ett nytt partnerskap för samarbete inom internationell vetenskap och teknik. Det ska fastställas av rådet som en särskild konstellation av Erac.